

Сагласно Оперативној процедури Светксе банке (ОП 4.01)
Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Град
Сремска Митровица
позивају на

ЈАВНЕ КОНСУЛТАЦИЈЕ

јавност, органе, организације и појединце заинтересоване за
ПЛАН ЗА УПРАВЉАЊЕ ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ И ДРУШТВОМ
за пројекат ”ВРТИЋ У ЛАЋАРКУ”

Увид у предметни план може се извршити:

- у просторијама градске управе града СРЕМСКА МИТРОВИЦА, СВЕТОГ ДИМИТРИЈА 13, СРЕМСКА МИТРОВИЦА, У УСЛУЖНОМ ЦЕНТРУ, сваког радног дана од 7 до 15 часова у року 5 РАДНИХ ДАНА дана од дана објављивања овог обавештења,
- у просторијама месне канцеларије ЛАЋАРАК, 1.НОВЕМБРА 252, СРЕМСКА МИТРОВИЦА, ЛАЋАРАК, канцеларија на првом спрату, сваког радног дана од 7 до 15 часова у року од 5 РАДНИХ ДАНА дана од дана објављивања овог обавештења,
- на интернет страници града Сремска Митровица http://www.sremskamitrovica.rs/kategorija.php?cat_id=63 где је постављен ЕМП документ и на интернет страници ЕЦЕЦ пројекта <http://www.mpn.gov.rs/dokumenti-inkluzivno-obrazovanje/> где је постављен ЕМП документ.

Примедбе и мишљења у вези са овим планом подносе се у писаном облику и достављају се на адресу ЕЦЕЦ пројекта, МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНИЛОШКОГ РАЗВОЈА НЕМАЊИНА 22-26, 11000 БЕОГРАД, са назанком ”ЗА ПРОЈЕКАТ ИНКЛУЗИВНО ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ“- ЕМП СРЕМСКА МИТРОВИЦА ВРТИЋ У ЛАЋАРКУ”. Примедбе се могу доставити и електронском поштом на адресу: есес@mpn.gov.rs
Дана 05.03.2019. године, са почетком у 11 часова биће одржане јавне консултације и презентација предметног плана у просторијама градске управе СРЕМСКА МИТРОВИЦА, СВЕТОГ ДИМИТРИЈА 13, СРЕМСКА МИТРОВИЦА, сала бр 2.

За додатне информације обратити се на следећу адресу:

ЕЦЕЦ ПРОЈЕКАТ
Немањина 22-26, 11000 Београд, 11 спрат канцеларија 30
011 2642-756
есес@mpn.gov.rs

**ПРОЈЕКАТ „ИНКЛУЗИВНО ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ
И ОБРАЗОВАЊЕ” (ЕСЕС)**

**План за управљање животном средином
за подпојекат у
СРЕМСКОЈ МИТРОВИЦИ**

Нацрт документа

Припремио:

Срђан Сушић, консултант за питања заштите животне средине
ssusic@hotmail.com

Београд,
3. септембар 2018.

САДРЖАЈ

САДРЖАЈ	2
СКРАЋЕНИЦЕ	3
1. САЖЕТАК	4
2. КОНТЕКСТ И ОПШТА ДИЈАГНОСТИЧКА ПРОЦЕНА	7
КОНТЕКСТ ЗА ЗЕМЉУ	8
ПОКРЕНУТЕ ПРОЦЕДУРЕ И ПОЛИТИКЕ СБ ВЕЗАНЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	8
ОПИС ПРОЈЕКТА.....	8
3. НАЦИОНАЛНИ ПРАВНИ ОКВИР ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ОКВИР ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	10
4. ПРИСТУП И МЕТОДОЛОГИЈА	12
5. ОПИС ПОТПРОЈЕКТА	13
ШИРА ЛОКАЦИЈА	13
ОПИС ЛОКАЦИЈЕ	14
ПЛАНИРАНЕ ИНТЕРВЕНЦИЈЕ.....	15
ВАЖНЕ ОКОЛНОСТИ КОЈЕ ТРЕБА УЗЕТИ У ОБЗИР	21
6. ОДГОВОРНОСТ ЗА УПРАВЉАЊЕ ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ	23
7. КЛАУЗУЛЕ УГОВОРА О ИЗВОЂЕЊУ ГРАЂЕВИНСКИХ РАДОВА ВЕЗАНЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	23
8. РЕАЛИЗАЦИЈА ПОТПРОЈЕКТА	24
9. ПРАЂЕЊЕ	24
ПРАЂЕЊЕ ПРОЈЕКТА <i>ЕСЕС</i>	24
ПЛАНОВИ ПРАЂЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	24
10. ИЗВЕШТАВАЊЕ	25
11. ИЗВЕШТАЈ О ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	27
12. ПЛАН ЗА УБЛАЖАВАЊЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	29
13. ПЛАН ПРАЂЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	45
14. ИЗВЕШТАЈ О ЈАВНОЈ РАСПРАВИ	52

СКРАЋЕНИЦЕ

ЕСЕС – „Инклузивно предшколско васпитање и образовање”

НЕРА – Филтер за прикупљање честица високе ефикасности

ЗЗПС – Завод за заштиту природе Србије

ЈУП – Јединица за управљање пројектом

МЗЖС – Министарство заштите животне средине

МПНТР – Министарство просвете, науке и технолошког развоја

МСА – Материјал који садржи азбест

НВО – Невладина организација

ОА – Оксиди азота

ОДУЖССП – Оквирни документ за управљање животном средином и социјалним питањима

ОП – Оперативна процедура

ОП/БП – Оперативна процедура / политика Банке

ПАУ – Полициклични ароматични угљоводоници

ПЖС – Процена животне средине

ПзУЖС – План за управљање животном средином

ПУЖС – Процена утицаја на животну средину

РЗЗСК – Републички завод за заштиту споменика културе

РС – Република Србија

СБ – Светска банка

СГРС – Службени гласник Републике Србије

1. САЖЕТАК

Према Оквирном документу за управљање животном средином и социјалним питањима (ОДУЖССП) у склопу пројекта „Инклузивно предшколско васпитање и образовање” (ECEC) и Оперативној процедури / политици Светске Банке за заштиту животне средине 4.0.1 (ОП/БП 4.0.1) Банка захтева процену стања животне средине потпројекта предложених за финансирање средствима зајма Банке како потпројекти не би реметили стање животне средине и како би се доносиле одрживе одлуке.

Предвиђено је да поменути Пројекат повећа приступ квалитетним услугама предшколског васпитања и образовања, посебно за децу из друштвено осетљивих група. Очекује се да овај Пројекат обухвати четири главне компоненте:

- i. Компоненту 1: Проширење понуде слободних места у предшколским установама (око 35.000.000 долара)
- ii. Компоненту 2: Унапређивање квалитета предшколског васпитања и образовања (око 5.000.000 долара)
- iii. Компоненту 3: Подршка деци и породици (око 10.000.000 долара)
- iv. Компоненту 4: Управљање пројектом, техничка помоћ и праћење и вредновање (око 4.000.000 долара)

Овај План за управљање животном средином (ПЗУЖС) припремљен је ради утврђивања штетних утицаја потпројекта у Сремској Митровици на животну средину, укључујући утицаје на конкретну локацију, који се могу превазићи применом предложених мера за ублажавање штетних утицаја. Овај ПЗУЖС омогућава усаглашеност Пројекта с релевантним домаћим законодавством и захтевима СБ повезаним с процедурама процене утицаја на животну средину и физичка културна добра, а у складу са Оквирним документом за управљање животном средином и социјалним питањима, који је завршен и изнет на јавну расправу у Београду 4. новембра 2016. Уз то, овај ПЗУЖС је заснован на релевантној оперативној процедури и политици Банке (ОП/БП) и усаглашен са истим; ОП/БП представљају општу политику, смернице, кодексе праксе и процедуре које треба поштовати у спровођење свих потпројекта предложених за финансирање. Овај План састоји се од 14 одељака који се баве конкретним проблемима на следећи начин.

Одељак 2. Контекст и општа дијагностичка процена. У овом одељку дат је преглед контекста за земљу и тренутна структура институција које се баве питањима животне средине у Републици Србији. Министарство заштите животне средине (МЗЖС) означено је као кључна институција у РС одговорна за формулисање и спровођење политике заштите животне средине, док се остале институције, као што су Завод за заштиту природе Србије (ЗЗПС), Републички завод за заштиту споменика културе (РЗЗСК) и релевантни органи локалне самоуправе, баве додатним аспектима управљања животном средином у земљи. Што се тиче националних правних оквира и оквира процене утицаја на животну средину у РС садржаних у законодавном систему Републике Србије, како је предвиђено Законом о процени утицаја на животну средину, ПУЖС није потребна за активности предвиђене предложеним потпројектом (унапређење и проширење постојеће и изградња нове предшколске инфраструктуре) у Сремској Митровици. Уз то, у овом одељку такође су истакнуте процедуре и политике СБ везане за заштиту животне средине. Пројекат ECEC спада у категорију Б према критеријумима ОП/БП 4.01 ПРОЦЕНА УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, с потенцијално штетним еколошким утицајем на

становништво или важна еколошка подручја – укључујући мочварна земљишта, шуме, пашњаке или друга природна станишта, који су везани за конкретну локацију, уз мало или нимало утицаја који су неповратни. Исто важи и за потпројекат у Сремској Митровици. На крају, у овом одељку су дате детаљније информације о пројекту *ECES* у целини.

Одељак 3. Национални правни оквири и оквири процене утицаја на животну средину. Предмет овог одељка јесте заштита животне средине у РС коју правно регулише одговарајуће законодавно тело РС.

Одељак 4. Приступ и методологија. У овом одељку разматрају се израда и договорена методологија за израду планова за управљање животном средином за појединачне локације, који укључују сакупљање и анализу примарних података, мапирање и анализу секундарних података кроз деск студију јавно доступних података, укључујући податке о локацији предложеног потпројекта. Ова методологија је у потпуности усаглашена са ОДУЖССП израђеним за потребе Пројекта.

Одељак 5. Опис потпројекта. У њему је дат детаљан опис планираних активности на потпројекту у Сремској Митровици, планираном за спровођење у оквиру Компоненте 1 пројекта *ECES*. Потпројекат се налази у Лаћарку, у Школској улици бр. 1, у широј зони Сремске Митровице, на катастарској парцели бр. 1032. Парцела о којој је реч има површину од 2.509 m² и регистрована је у катастру непокретности као јавна својина града Сремске Митровице. Та и суседна парцела, бр. 1031, раније су заштићене као „целина меморијалног карактера”. Парцела поред локације предложеног потпројекта регистрована је као власништво Српске православне цркве и на њој се налази Црква Светог архангела Михаила, регистрована и заштићена као културни споменик од великог значаја. Тренутно се на локацији овог потпројекта налази постојећи предшколски објекат, саграђен седамдесетих година XX века, с капацитетом који не задовољава потребе те предшколске установе. Поменути објекат се налази на грађевинској линији паралелно са улицом, оквирне величине 43,5 × 14,5 m, са укупном површином од 532 m². У том објекту постоји шест радних соба за децу, санитарни чвор, мала кухиња и просторија за васпитнообразовно и друго особље. У близини постојећег објекта су и подземни танк за мазут и подземна септичка јама. Оба резервоара тренутно се не користе, деактивирана су и нису видљиво означена. Оба резервоара су у релативно лошем стању и није познато да ли цуре. Њихова тачна запремина није позната. Садржина оба резервоара није проверена. Предшколски објекат је приземан и у унутрашњости садржи готове гипсане елементе (преградне зидове), има фасаду од азбестних плоча и кров од таласастих елемената који садрже азбест. Према званичном Пројекту за грађевинску дозволу постојећи објекат је планиран за рушење у неком тренутку у будућности. На основу информација добијених од запослених у ЈУП-у на састанку одржаном у МПНТР 1. августа 2018, супротно плану изложеном у Пројекту за грађевинску дозволу, овај потпројекат предвиђа реконструкцију постојећег објекта и изградњу новог предшколског објекта у непосредној близини. Према изнетим подацима, није планирано рушење постојеће инфраструктуре већ ће постојећи објекат бити реконструисан и спојен с новим објектом. Идејно решење за нови објекат предвиђа нови објекат вртића који ће имати приземље и спрат. Нова зграда ће бити постављена паралелно с постојећом, дуж грађевинске линије у северозападном делу парцеле. На тај начин југоисточно оријентисане радне собе биће окренуте према унутрашњем дворишту. Нови објекат ће с постојећим бити физички повезан затвореним ходником који спаја постојећу зграду с трпезаријом и имаће излазе у двориште. На тај начин минималном интервенцијом на постојећем предшколском објекту постиже се фузиона веза између старог и новог дела. Локација предложеног потпројекта тренутно поседује велике инфраструктурне

прикључке: пијаћу воду, пожарне хидранте, службе сакупљања и одношења отпада; електрично осветљење; телефонски прикључак и прикључак на градски гасовод. Пошто је градилиште лоцирано у постојећој и оперативној урбанизованој зони, утицаји на животну средину током извођења грађевинских радова биће ограничени на утицаје који су заједнички свим грађевинским активностима – загађење ваздуха, прашина и бука, вибрације и могући поремећаји локалног земљишта и подземних вода. Већина негативних утицаја осетиће се само тренутно (током извођења радова) и биће ограниченог опсега. У том смислу важно је обезбедити максималну заштиту корисника објекта током реконструкције и извођења грађевинских радова применом одговарајућих мера заштите.

Одељак 6. Одговорност за управљање животном средином. У овом одељку утврђују се и разматрају одговорности релевантних страна (МПНТР, *ЕСЕС* ЈУП, Извођача радова, Стручног надзора и других) за реаговање на потенцијалне еколошке и друге утицаје утврђене Планом за управљање животном средином и примену одговарајућих мера заштите.

Одељак 7. Клаузуле уговора о извођењу грађевинских радова везане за заштиту животне средине. У овом одељку наводи се да ће већина утицаја на животну средину у фази реконструкције/изградње бити потенцијално ублажена уношењем одговарајућих клаузула у уговоре о извођењу грађевинских радова. Закључује се да уговори о изградњи и други уговори о извођењу грађевинских радова морају да садрже одредбе овог Плана заједно с Планом за ублажавање штетних утицаја на животну средину и Планом праћења стања животне средине тако да оне буду обавезујуће за Извођаче радова.

Одељак 8. Спровођење потпројекта. Одговорност за надгледање укупног спровођења пројекта лежи на МПНТР. Управљање Пројектом и свакодневни рад биће у надлежности МПНТР и ЈУП-а пројекта *ЕСЕС*. ЈУП и МПНТР ће такође координирати укупан план рада повезан с овим потпројектом, планове градње, напредовање и примену предложених мера за избегавање односно минимизацију еколошких, здравствених и безбедносних ризика. У оперативној фази, кад објекти предвиђени овим потпројектом буду изграђени и у функцији, главне активности повезане са заштитом животне средине биће припрема Плана противпожарне заштите и Плана редовног и превентивног одржавања објекта (водовод и канализација, грејање, опрема).

Одељак 9. Праћење. Овај одељак предвиђа праћење на два нивоа. Спровођења пројекта *ЕСЕС* патиће МПНТР и ЈУП. Информације и подаци које сакупе сви субјекти који спроводе Пројекат биће унети у укупан оквир праћења и вредновања. МПНТР ће кроз пројектне извештаје редовно надгледати активности праћења и вредновања, вредновати постигнуте резултате и усмеравати субјекте који спроводе Пројекат на корекције управљачких активности. Праћење спровођења Плана праћења стања животне средине биће у домену одговорности Извођача/Подизвођача, који на дневном нивоу морају узимати у обзир и примењивати све предложене мере превенције и ублажавања утицаја. Стручни надзор у обавези је да надзире практичну примену заштитних мера од стране Извођача/Подизвођача и издаје налоге односно упутства за корекције, ако је потребно. Према националном законодавству, главна одговорност кад је реч о инспекцијском надзору лежи на општинским органима (инспектору за заштиту животне средине и комуналном инспектору), који ће бити укључени у праћење примене мера ублажавања утицаја и предложеног Плана праћења стања животне средине. Извођач(и) грађевинских радова у обавези је(су) да спроводи(спроводе) све активности праћења стања предвиђене Планом праћења стања животне средине у оквиру овог ПЗУЖС за које је ангажован. Консултант за надзор је задужен за праћење свих грађевинских радова, укључујући и мере заштите животне средине током санације пројекта. План за праћење стања

за овај потпројекат треба да буде израђен на основу тендерске документације и да садржи све елементе везане за животну средину које треба пратити, као и начине провере, конкретна подручја, локације и параметре који ће се пратити; стандарде и критеријуме који ће се примењивати; податке о трајању и институционалним одговорностима за праћење и надзор.

Одељак 10. Извештавање. Овај одељак пружа детаљне информације о две одвојене линије праћења. Извештаји које Извођач/Стручни надзор подноси ЈУП-у: Извођач ће припремити извештај о усаглашености с ПЗУЖС као Квартални извештај о напретку, и поднети га ЈУП-у и на српском и на енглеском, у штампаном и електронском облику. Извођач ће ЈУП-у подносити кварталне извештаје у којима документује примену мера заштите и ублажавања утицаја на животну средину, заједно с прописаним активностима праћења у периоду извештавања. Извођач ће водити рачуна о квалитету животне средине на основу планова за ублажавање утицаја и праћење који су саставни део овог ПЗУЖС. Исто важи и за уговоре о праћењу стања животне средине и надзор за њихов део активности на ублажавању утицаја и праћењу стања животне средине. Извештаји које ЈУП подноси МПНТР-у и СБ: Сваки извођач је у обавези да на средини трајања пројекта припреми и поднесе ЈУП-у Извештај о утицају на животну средину, који покрива све активности пројекта током половине периода спровођења пројекта. ЈУП подноси полугодишње извештаје МПНТР и СБ по питању статуса мера ублажавања утицаја које примењује Извођач, по питању додатних мера ублажавања које треба предузети, по питању неусаглашености с релевантним еколошким дозволама и по питању жалби локалног становништва и невладиних организација и начина на који је на њих одговорено.

Одељак 11. Извештај о процени утицаја на животну средину. У овом одељку дат је дијагностички преглед главних параметара процењених у природној/непосредној средини (подземне воде, уређење терена и пејзаж, постојећа или будућа употреба земљишта и водни и енергетски ресурси) и елемената штетних по јавно здравље (квалитет ваздуха, квалитет воде, загађење тла, отпад, бука и вибрације, биодиверзитет). Сви проучени потенцијални утицаји оцењени су као негативни, њихово дејство је ограничена на локално подручје на ком се јављају, а обим је локализован на градилиште потпројекта. Већина утврђених утицаја присутна је у фази извођења грађевинских радова на овом потпројекту, њихово трајање је углавном дуготрајно и сви се могу неутралисати. По вероватноћи, утврђени утицаји оцењени су као мало вероватни, изузев утицаја који потичу из производње отпада, која се сматрају извесним. Значај скоро свих утврђених утицаја је мала, изузев утицаја који се тичу стварања отпада и управљања отпадом, који се сматрају знатним.

Одељак 12. План за ублажавање утицаја на животну средину, и одељак 13. План праћења стања животне средине. Ови одељци пружају детаљан и конкретан преглед ризика по животну средину повезаних са овим потпројектом и одговарајуће мере ублажавања утицаја, пружајући информације о одговорностима које имају различите заинтересоване стране у спровођењу овог Плана и заштити животне средине у подручју рада потпројекта.

Одељак 14. Извештај о јавној расправи. У овом одељку дати су докази који се тичу обавезе јавног објављивања према ОДУЖССП пројекта *ECEC*, списак учесника јавне расправе и записници са састанака одржаних у склопу јавне расправе.

2. КОНТЕКСТ и ОПШТА ДИЈАГНОСТИЧКА ПРОЦЕНА

Овај План за управљање животном средином (ПЗУЖС) припремљен је ради утврђивања

штетних утицаја потпројекта у Сремској Митровици на животну средину, укључујући утицаје на конкретну локацију који могу бити превазиђени применом мера ублажавања утицаја. Овај документ усаглашен је с релевантним националним законодавством и захтевима СБ у вези с процедурама процене утицаја на животну средину и физичка културна добра и у складу је с Оквиром за управљање животном средином и социјалним питањима,¹ који је завршен и изнет на јавну расправу у Београду 4. новембра 2016. Уз то, овај документ је заснован на ОП/БП и усаглашен с релевантним ОП/БП, које пружају општу политику, смернице, кодексе праксе и процедуре које треба укључити у спровођење свих потпројеката предложених за финансирање.

Контекст за земљу

Министарство заштите животне средине (МЗЖС) представља кључну институцију у Републици Србији одговорну за стварање и спровођење политике заштите животне средине. Другим аспектима управљања животном средином баве се друге институције, као што су Завод за заштиту природе Србије (ЗЗПС), Републички завод за заштиту споменика културе (РЗЗСК) и релевантни органи општинских управа.

Што се тиче националних правних оквира за питања животне средине и оквира процене утицаја на животну средину у РС, садржаних у законодавном систему РС, регулисаних Законом о процени утицаја на животну средину, за активности предвиђене предложеним потпројектом у Сремској Митровици (унапређење и проширење постојеће и изградња нове предшколске инфраструктуре) Процена утицаја на животну средину није потребна.

Покренуте процедуре и политике СБ везане за заштиту животне средине

Према критеријумима документа ОП/БП 4.01 ПРОЦЕНА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, Пројекат ЕСЕС припада категорији Б, пошто су његови потенцијално штетни еколошки утицаји на становништво или еколошки важна подручја, међу којима су мочварна подручја, шуме, пашњаци или друга природна станишта, везани за конкретну локацију, уз мало или нимало утицаја који су неповратни. То важи и за предложени потпројекат у Сремској Митровици. Детаљи о класификацији Пројекта, процедури за процену стања животне средине и припреми ПУЖС/ПзУЖС и других инструмената заштите животне средине доступни су у ОДУЖССП² за конкретан пројекат.

Што се тиче документа СБ ОП/БП 4.11 ФИЗИЧКА КУЛТУРНА ДОБРА, потпројекат у Сремској Митровици класификован је као пројекат категорије Б, пошто ће он „бити лоциран на подручју физичког културног добра или у његовој близини, препознатог од стране надлежних државних органа Зајмопримца”. Овим документом утврђени су могући проблеми који се тичу физичких културних добара и предлажу се мере ублажавања утицаја, представљене у Плану за ублажавања утицаја на животну средину, у одељку б.

Опис пројекта

Светска банка је 21. фебруара 2017. одобрила пројекат под називом „Инклузивно предшколско васпитање и образовање”, укупне вредности 50.000.000 долара, у склопу подршке Влади Републике Србије у повећању приступа квалитетним услугама предшколског васпитања и образовања, посебно за децу из друштвено осетљивих група. Овај Пројекат се спроводи кроз четири главне компоненте:

¹ ОДУЖССП доступан је на: <http://www.mpn.gov.rs/wp-content/uploads/2016/11/ESMF-ENG-2.pdf>

² ОДУЖССП доступан је на: <http://www.mpn.gov.rs/wp-content/uploads/2016/11/ESMF-ENG-2.pdf>

Компонента 1: Проширење понуде слободних места у предшколским установама (око 34.000.000 долара). Циљ ове компоненте јесте да унапреди приступ предшколским услугама, посебно за децу узраста 3 до 5,5 година из друштвено осетљивих група, тако што ће повећати понуду слободних места у квалитетним предшколским установама. Ова компонента ће финансирати око 17.000 нових физичких места у урбаним и руралним подручјима комбиновањем нове градње, проширења постојећих предшколских установа и пренамене или унапређења других јавних зграда, као што су основне школе (или друге зграде доступне у општини). Приоритети у првим фазама спровођења Пројекта биће реновирање и пренамена/унапређење, како би се тиме брзо повећао приступ, док изградња нових објеката изискује више времена. Обновљени и новоизграђени објекти биће погодни за васпитнообразовне активности оријентисане к деци и користитиће решења која повећавају ефикасност и флексибилност. За све нове и обновљене предшколске установе ова компонента ће финансирати набавку намештаја, наставних материјала, опреме и опремање игралишта. Општине ће бити утврђене и рангиране по приоритетима, на основу предложеног индекса (Индекс подобности општине – ИПО). Индекс је заснован на две димензије (процена потребе за предшколским услугама и социјалне и економске карактеристике општине). Поред горепомнутих нових и унапређених предшколских објеката, ова компонента ће финансирати и до пет нових иновативних центара који ће служити као модели предшколске установе за обуку и размену знања. Ово ће бити спроведено кроз новоградњу или реновирање постојећих предшколских установа које имају потенцијал да постану такви иновативни центри. Ови предшколски центри биће повезани са институцијама за обуку васпитача и користитиће се за размену најбољих пракси у педагогији оријентисаној ка детету (и као део спровођења посебне обуке у оквиру Компоненте 2). Они ће бити опремљени према потребама за оптимално пружање предшколских услуга и за потребе обуке васпитача. Ова компонента обухватиће и обуку за локалне архитекте и грађевинске инжењере како би се у пројектима за изградњу и реновирање промовисала ефикасност и педагогија усмерена ка детету.

Компонента 2 (подељена на три поткомпоненте): Унапређивање квалитета предшколског васпитања и образовања (око 5.000.000 долара). Ова компонента финансираће активности усмерене ка изградњи основа за квалитетан предшколски систем који се одликује холистичким приступом подршци физичког, емоционалног, когнитивног развоја и добробити деце.

Компонента 3 (подељена на три поткомпоненте): Подршка деци и породици (око 9.000.000 долара). Ова компонента усмерена је на активности оснаживања родитеља и старатеља да унапреде родитељске вештине којима се врши развојна стимулација деце и васпитне праксе код деце раног узраста (од зачећа до поласка у основну школу), с фокусом на најосетљивије друштвене групе: економски угрожене породице, породице с децом са сметњама у развоју и инвалидитетом и породице ромске националности, јер је њима приступ одређеним услугама ограничен на начин који утиче на њихово тренутно и будуће благостање.

Компонента 4 (подељена на две поткомпоненте): Управљање пројектом, техничка помоћ и праћење и вредновање (око 2.000.000 долара).

За активности у оквиру Компоненте 1 пројекта ECES, укључујући потпројекат у Сремској Митровици, постоји највећа вероватноћа да ће произвести штетне утицаје на животну средину

током извођења радова на новим градилиштима, односно реконструкције постојећих објеката. Уколико је негативне утицаје на животну средину немогуће избећи, приликом избора локација и у свим наредним фазама планирања и спровођења Пројекта потребно је применити и пратити мере ублажавања утицаја представљене у овом документу. Мања је вероватноћа да ће било какви утицаји на животну средину бити произведени током припреме и спровођења компоненти 2 и 3 Пројекта.

3. НАЦИОНАЛНИ ПРАВНИ ОКВИР ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ОКВИР ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Заштита животне средине у РС регулисана је неколицином републичких и општинских закона и подзаконских аката. Главни правни документи јесу следећи:

- Устав Републике Србије („Службени гласник РС” бр. 98/2006)
- Национална стратегија одрживог развоја („Службени гласник РС” бр. 72/2009, 81/2009)
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС” бр. 135/2004, 36/2009, 43/2011, 14/2016)
- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС” бр. 135/2004)
- Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС” бр. 36/2009, 88/2010, 14/2016)
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС” бр. 36/2009, 88/2010)
- Закон о водама („Службени гласник РС” бр. 30/2010, 93/2012)
- Закон о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС” бр. 101/2005, 91/2015)
- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС” бр. 72/2009, 81/2009, 64/2010, 24/2011, 121/2012, 42/2013, 50/2013, 98/2013, 132/2014, 145/2014)
- Закон о заштити природе („Службени гласник РС” бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010, 14/2016)
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС” бр. 135/2004, 88/2010)
- Закон о шумама („Службени гласник РС” бр. 30/2010, 93/2012, 89/2015)
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС” бр. 36/2009, 10/2013)
- Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС” бр. 62/2006, 65/2008, 41/2009, 112/2015).

Прописи повезани с процедуром ПУЖС укључују:

- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС” бр. 135/2004, 36/2009);
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС” бр. 135/2004, 36/2009, 43/2011, 14/2016)
- Уредбу о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС” бр. 114/2008);
- Закон о потврђивању Конвенције о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту (Еспо конвенција) („Службени гласник РС” бр. 102 /2007);
- Закон о потврђивању Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине (Архуска конвенција) („Службени гласник РС” бр. 38/2009)
- Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС” бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010);

- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС” бр. 72/2009, 132/2014, 145/2014);
- Правилник о садржини, изгледу и начину вођења јавне књиге о спроведеним поступцима и донетим одлукама о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС” бр. 69/2005);
- Правилник о садржини захтева о потреби процене утицаја и садржини захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС” бр. 69/2005);
- Правилник о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС” бр. 69/2005)
- Правилник о поступку јавног увида, презентацији и јавној расправи о студији о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС” бр. 69/2005)
- Правилник о раду техничке комисије за оцену студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС” бр. 69/2005)
- Правилник о дозвољеном нивоу буке у животној средини („Службени гласник РС” бр. 72/2010)
- Уредба о класификацији вода („Службени гласник СРС” бр. 5/1968)
- Правилник о опасним материјама у водама („Службени гласник СРС” бр. 31/1982)

Закон о заштити животне средине

Закон о заштити животне средине (ЗЗЖС), проистекао из закона који је првобитно усвојен 2004, донет је 2014. ЗЗЖС је тренутно главни правни акт који се тиче заштите животне средине у Србији. Главни циљеви ЗЗЖС јесу:

- одрживо управљање и очување природне равнотеже, интегритета, диверзитета и квалитета природних ресурса и услова за опстанак свих живих бића;
- спречавање, контрола, смањење и санација свих видова загађења животне средине.

Главни тематски циљеви ЗЗЖС јесу:

- управљање природним вредностима (коришћење и заштита јавних природних добара, коришћење простора, јавне зелене површине, заштита природних вредности (земљишта, воде, ваздуха, шума, биосфере и биодиверзитета, флоре и фауне), промет угрожених и заштићених врста, управљање отпадом, заштита од буке и вибрација и заштита од зрачења);
- мере и услови заштите животне средине (превентивне мере, планирање и изградња, просторно и урбанистичко планирање, стратешка процена утицаја на животну средину, процена утицаја пројекта на животну средину, интегрисано спречавање и контрола загађивања, процена опасности од удеса, граничне вредности емисије, систем управљања заштитом животне средине, еколошки знак, управљање опасним отпадом и мере безбедности);
- праћење стања животне средине;
- информисање и учешће јавности.

Закон о процени утицаја на животну средину

Закон о процени утицаја на животну средину (ЗПЗЖС) категоризује привредне гране и пројекте и утврђује потребне видове процене утицаја сходно одговарајућим категоријама индустријских грана или пројеката.

Закон између осталог покрива:

- утврђивање еколошки критичних подручја;
- класификацију привредних грана и пројеката у две категорије;
- процедуре за издавање коначне дозволе; и
- утврђивање еколошких стандарда.

Овај закон садржи и процедуре за добијање коначне дозволе од Службе за процену утицаја на животну средину за различите видове предложених привредних грана и пројеката.

Како би се спровео ЗПЗЖС, уредбом владе утврђује се листа пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, у складу са одговарајућим директивама ЕУ 97/11/ЕС и 337/85/ЕЕС. Учешће јавности је такође предвиђено у свим фазама процене утицаја. Сви допунски прописи усвојени су 2005.

Информисање и учешће јавности у одлучивању уведено је у складу с директивом ЕУ 2003/35/ЕС о учешћу јавности.

Закон о управљању отпадом

Закон о управљању отпадом, који је усклађен са свим релевантним директивама ЕУ, усвојен је 2009. а измењен и допуњен 2010. и 2016. како би укључио одредбе које се односе на дуготрајне органске загађујуће материје и полихлороване бифениле односно полихлороване терфениле.

Закон о заштити од буке у животној средини

Закон о заштити од буке у животној средини, усвојен у мају 2009, транспонује директиву ЕУ 2002/49/ЕС. Овај закон има следеће главне циљеве: успостављање, одржавање и унапређење система заштите од буке на територији Србије; и утврђивање и спровођење мера у области заштите од буке којима се избегавају, спречавају или умањују штетни утицаји буке на људско здравље и животну средину. Остали циљеви су: утврђивање граничних вредности нивоа буке у животној средини у зависности од површине, објеката односно осетљивости јавности (становништва), као и у зависности од извора буке; утврђивање нивоа изложености буци у животној средини; и доступност јавности података о буци и њеним утицајима. Нивои буке дефинисани су Правилником о дозвољеном нивоу буке у животној средини.

Закон о водама

Закон о водама („Службени гласник РС” бр. 30/10, 93/12), који у себи садржи Оквирну директиву ЕУ о водама, бави се водним режимима, водним подручјима, одговорностима за управљање водама (укључујући подзаконска акта о водама), водним делатностима, ограничењима права власника и корисника, удружењима корисника вода, финансирањем активности управљања водама и инспекцијским надзором ради спровођења закона. Постоји низ подзаконских аката о управљању водама који се тичу стања водних ресурса, усклађивања водних ресурса и прибављања водних дозвола.

Закон о безбедности и здрављу на раду

Закон о безбедности и здрављу на раду уређује безбедност на раду и здравствени систем у Србији. Хармонизацијом овог закона с ратификованим конвенцијама Међународне организације рада и Оквирном директивом ЕУ 89/391/ЕЕС, као и са посебним директивама које проистичу из Оквирне директиве, све смернице које из њих проистичу прихваћене су у облику прилагођеном условима у земљи. Поред овог закона, регулаторни оквир за безбедност на раду и здравствени систем чини и неколико подзаконских аката.

4. ПРИСТУП И МЕТОДОЛОГИЈА

Консултант за питања заштите животне средине сложио се са изразом и израдио планове за управљање животном средином за конкретне локације, што подразумева следеће:

- Прикупљање примарних података и анализа
  - разговори и састанци с главним заинтересованим странама,
  - састанци с доносиоцима одлука на националном и локалном нивоу,
  - разговори са осталим странама важним за спровођење пројекта,
- Мапирање и анализа секундарних података путем деск истраживања других јавно доступних информација, као што су релевантно законодавство, правилници и стандарди Републике Србије, укључујући податке о локацији предложеног потпројекта.

Ова методологија у потпуности је сагласна са ОДУЖССП који је припремљен за потребе Пројекта, као што је наведено горе. Неопходна је писмена потврда или изјава Светске банке уколико ПЗУЖС одступа од ОДУЖССП (и тамо где одступа, ако одступа).

Консултанту су били доступни следећи примарни подаци:

- пројекат и техничка документација за грађевинску дозволу,
- грађевинска дозвола,
- база података Регистра непокретности.

Уз примарне и секундарне податке обављене су и једна посета локацији, провера на терену и теренско истраживање, обављено 7. августа 2018.

У прикупљању и прегледању података које је обавио консултант за питања заштите животне средине праћена је израђена методологија, а прикупљени подаци били су довољни за обим радног задатка. На основу доступних података, потпројекат и његови делови процењени су на основу формулара за ПСЖС који је дат у ОДУЖССП и описан у одељку 5.

Информације о локацији и типу радова предложеног потпројекта обезбедили су овлашћени представници ЈУП и МПНТР. Идентификација и приоритетизација потпројекта нису предмет овог ПЗУЖС већ су предмет споразума ЈУП-а и МПНТР.

5. ОПИС ПОТПРОЈЕКТА

Шира локација

Реализација предложеног потпројекта планира се у оквиру активности Компоненте 1 пројекта *ЕСЕС*. Она ће омогућити знатно проширење предшколског простора у предшколској установи „Пчелица”, која се налази у Лаћарку, Школска улица 1, на ширем подручју Сремске Митровице.

Сремска Митровица је град и административни центар Сремске области у аутономној покрајини Војводина, Република Србија. Налази се на левој обали реке Саве. Године 2011. град је имао укупно 37.751 становника, а административна градска област имала је 79.940 становника. Граду Сремска Митровица припада мањи град Мачванска Митровица и неколико села. Села на северној обали реке Саве јесу Бешеновачки Прњавор, Бешеново, Босут, Чалма, Дивош, Гргуревци, Јарак, Кузмин, Лаћарак, Лежимир, Манђелос, Мартинци, Сремска Рача, Стара Бингула, Шашинци, Шишатовач, Шуљам и Велики Радинци. Села на јужној обали реке Саве, у региону Мачве, јесу Ноћај, Раденковић, Равње, Салаш Ноћајски, Засавица I и Засавица II.

Према резултатима пописа становништва из 2011. године, административна градска област имала је популацију од 79.940 становника. По питању етничког састава, већину насеља у граду чини већинско српско становништво. Етнички мешано насеље с релативном српском већином

јесте Стара Бингула. Главна концентрација етничких мањина је у урбаној градској области.

Клима Сремске Митровице је влажна континентална (по климатској класификацији Кепен-Гајгер)³. У области у којој се налази Сремска Митровица преовлађују речно мочварно земљиште, обрадиве површине и плавне шуме. Ово подручје припада Црноморском сливу и у њему се налази заштићено подручје Засавица, која је заштићено рамсарско подручје (бр. 1783), подручје заштићених биљних врста (PC008) и подручје заштићених лептира (40). Према категоријама управљања Међународне уније за заштиту природе (*IUCN*), то је подручје управљања стаништима и врстама IV категорије⁴.

Опис локације

Потпројекат се изводи у Лаћарку, у Школској улици 1, у ширем подручју Сремске Митровице, на катастарској парцели бр. 1032. Поменута парцела има површину од 2.509 m² и у Катастру непокретности регистрована је као јавна својина града Сремске Митровице у складу са законом. Постојеће здање изграђено је седамдесетих година прошлог века. Поглед парцеле из ваздуха приказан је на Слици 1. Ова земљишна парцела и суседна парцела бр. 1031 још раније су заштићене као „целина меморијалног карактера“. Земљишна парцела уз локацију предложеног потпројекта у власништву је Спске православне цркве и на њој се налази Црква Светог архангела Михаила, регистрована и заштићена као културни споменик од великог значаја.

Слика 1. Поглед из ваздуха на земљишну парцелу бр. 1032, која је предмет овог потпројекта.

³ Geiger, Rudolf (1961). Überarbeitete Neuauflage von Geiger, R.: Köppen-Geiger / Klima der Erde. (Wandkarte 1:16 Mill.) – Klett-Perthes, Gotha.

⁴ Пети национални извештај за потребе Конвенције о биодиверзитету Уједињених нација. 2014. <https://www.cbd.int/doc/world/rs/rs-nr-05-en.pdf>

Планиране интервенције

Тренутно се на локацији потпројекта налази зграда вртића, с капацитетом који није довољан за ову предшколску установу (на Слици број 2 је фотографија постојећег здања). Зграда се налази на грађевинској линији која је паралелна са улицом, приближних димензија 43,5 x 14,5 m, укупне површине 532 m². У овој згради налази се шест радних соба за децу, санитарни чвор, мала кухиња и просторија за васпитнообразовно и друго особље. У близини постојећег објекта налазе се подземни танк за мазут и подземна септичка јама. Резервоари тренутно нису у употреби, деактивирани су и нису видно означени, што се види на сликама 3–5. Оба резервоара су у релативно лошем стању и није познато да ли цуре. Њихова тачна запремина није позната. Садржина оба резервоара није проверена. Предшколски објекат је приземан и у унутрашњости садржи готове гипсане елементе (преградне зидове), има фасаду од азбестних плоча и кров од таласастих елемената који садрже азбест (елементи су приказани на сликама 6–10).

Слика 2. Постојећи вртић (поглед спреда) и суседно црквено двориште (фото: С. Сушић)

Слика 3. Приближни положај деактивиране септичке јаме и танка за мазут (положај танка за мазут означен је црвеним квадратићем, а септичке јаме плавим квадратићем).

Слика 4. Деактивирана септичка јама у дворишту објекта (фото: С. Сушић)

Слика 5. Деактивирани подземни танк аз мазут у дворишту објекта (фото: С. Сушић)

Слика 6. Кровна покривка која садржи азбест (фото: С. Сушић)

Слика 7. Радијаторске цеви које откривају попречни пресек унутрашњег зида у постојећој згради (фото: С. Сушић)

Слика 8. Узорци унутрашњег зида у постојећој згради (фото: С. Сушић)

Слика 9. Отвор за клима-уређај открива попречни пресек унутрашњег зида у постојећој згради (гипс, картон, фарба) (фото: С. Сушић)

Слика 10. Отвор за вентилацију с попречним пресеком изолационе фасадне плоче која садржи азбест (фото: С. Сушић)

Према званичном пројекту за грађевинску дозволу, који је израдила фирма *Quiddita d.o.o.* из Београда, датиран у децембру 2015, који је консултанту за питања заштите животне средине званичним путем доставило особље ЈУП-а пројекта *ECEC*, планирано је да се постојећи објект руши у неком тренутку у будућности. Претпоставља се да би се током извођења радова корисници објекта (деца) у том случају преселили у друге предшколске установе у Сремској Митровици. На основу информација добијених од особља ЈУП-а на састанку одржаном у МПНТР 1. августа 2018. године, међутим, овај потпројекат предвиђа реконструкцију постојећег објекта и изградњу новог прешколског објекта у блиској будућности. Током припреме овог Плана ни ЈУП ни МПНТР нису обезбедили детаљне планове нити документацију о реконструкцији постојећег објекта. На основу представљених информација, рушење постојеће инфраструктуре неће бити спроведено а постојећи објекат ће бити реконструисан и повезан с новоизграђеним објектом (како је представљено на Слици 11).

Идејно решење за нови објекат предвиђа нов вртић с приземљем и спратом. Објекат ће бити постављен паралелно с постојећим, дуж грађевинске линије у северозападном делу парцеле. Тиме ће радне собе бити окренуте ка југоистоку, ка унутрашњем дворишту. Нови објекат ће с постојећим бити физички повезан затвореним ходником који спаја постојећу зграду с трпезаријом и имаће излазе у двориште. На тај начин минималном интервенцијом на постојећем предшколском објекту постиже се фузиона веза између старог и новог дела.

Овим ПЗУЖС разматра се реновирање постојећег објекта и изградња новог објекта, као интервенција планирана овим потпројектом.

Слика 11. Модел новог и старог здања на локацији.

Важне околности које треба узети у обзир

Локација предложеног потпројекта тренутно поседује важне инфраструктурне прикључке: пијаћу воду; противпожарну хидранту; услуге прикупљања и одлагања отпада; електричне инсталације; телефонски прикључак и прикључак на градски гасовод. Како се локација налази у постојећем и оперативном урбанизованом подручју, утицаји на животну средину током извођења грађевинских радова свде се на уобичајене утицаје при извођењу свих грађевинских радова – загађење ваздуха, прашина и бука, вибрације и и могући поремећаји локалног земљишта и подземних вода. Већина штетних утицаја осетиће се само привремено (током извођења радова) и биће ограниченог дејства.

Пошто се овим ПЗУЖС разматра реновирање постојећег објекта и изградња новог објекта у склопу интервенције планиране овим потпројектом, претпоставља се да ће функционални структурни елементи постојећег објекта бити задржани а да ће постојећи објекат бити у потпуности реновиран. Предвиђа се да ће то створити различите токове отпада, с којима треба поступати као што је представљено у наредним одељцима овог ПЗУЖС, али је очекивано да ће у одређеним токовима отпада бити и МСА уклоњени с постојећег објекта. МСА ће бити уклоњени у складу с релеватним домаћим законодавством и ОДУЖССП за пројекат ЕСЕС. Уз то, биће потребно проверити садржај деактивираних септичке јаме и танка за мазут који се налазе на локацији. У случају да неки од тих резервоара није празан и сув, биће потребно проверити да ли садржи опасне материје/материјале. У случају да је неки резервоар празан и сув, он се може изместити односно запечатити и оставити у земљи. Уколико неки резервоар садржи течност или друге материјале контаминираним опасним материјама, њихов се садржај мора третирати према Плану за уклањање отпада премљеном за потребе овог потпројекта и у складу с релеватним домаћим прописима. У случају да садржај неког резервоара није контаминиран опасним хемикалијама/материјалима, садржај се може испумпати и уклонити, а резервоар запечатити и оставити у земљи или уклонити.

Применом добрих грађевинских пракси, одговарајућим надзором градилишта и применом уговора могуће је смањити или потпуно избећи негативне утицаје на животну средину. Како би се избегли, спречили или ублажили потенцијални професионални ризици и ризици по здравље и безбедност становништва, потенцијални утицаји на животну средину у смислу квалитета ваздуха, подземних вода, буке, стварања и управљања отпадом (посебно токовима отпада који садрже азбест), Планом за ублажавање утицаја на животну средину (Одељак 5 овог ПЗУЖС) предлажу се добре праксе рушења/изградње које прати примена неколико мера за ублажавање утицаја. С тим у вези, важно је корисницима објекта обезбедити максималну заштиту током извођења радова на изградњи и реконструкцији на локацији, и то применом одговарајућих мера, као што су затварање и некоришћење постојећег објекта током извођења радова на реновирању и изградњи, односно потпуно ограђивање новог објекта чврстим оградним плочама, као и отварање одвојених возних и приступних путева за децу која користе постојећи објекат, као и за раднике на градилишту.

Главна одговорност за спровођење мера предвиђених овим ПЗУЖС лежи на Извођачу/Подизвођачу радова, који мора да узме у обзир и свакодневно примењује све предложене превентивне мере и мере за ублажавање утицаја. Стручни надзор мора да надзире примену мера за ублажавање утицаја на животну средину које спроводи Извођач/Подизвођач радова, као и да им пружа упутства односно налоге за корекцију тамо где је то потребно. Према републичким законима, главна одговорност кад је реч о инспекцијском надзору лежи на општинским органима (инспектору за заштиту животне средине и комуналном инспектору), који ће бити укључени у контролу примене мера за ублажавање утицаја и примене предложеног Плана надзора (Одељак 6 овог документа).

ЈУП оформљен у оквиру МПНТР такође ће координисати свеукупни план рада у вези с овим потпројектом, рокове за изградњу, напредак у спровођењу потпројекта и примену предложених мера за избегавање односно смањивање ризика по животну средину, здравље или безбедност.

Током фазе спровођења Пројекта у којој објекти предвиђени овим потпројектом буду реконструисани и изграђени/довршени тако да буду у функцији, главна активност у погледу заштите животне средине биће у вези с припремом Плана противпожарне заштите и Плана редовног и превентивног одржавања објекта (водовод и канализација, грејање, опрема).

6. ОДГОВОРНОСТ ЗА УПРАВЉАЊЕ ЖИВОТНОМ СРЕДИНОМ

За сваки потенцијални утицај, овим ПзУЖС утврђене су предложена мера или мере ублажавања утицаја и стране одговорне за примену тих мера⁵, тј.:

- Извршни субјекти задужени за обављање посла. За овај конкретан потпројекат, извршни субјекти (нпр. ангажовани пројектантски бирои) обезбедиће све неопходне уговоре и дозволе (нпр. решење о потреби израде ПУЖС, дозволу за коришћење и испуштање воде и за одлагање ископаног материјала, отпада и грађевинског шута) од надлежних републичких и локалних органа пре јавног надметања за извођење грађевинских радова.
- Извођачи грађевинских радова преузеће одговорност за физичку примену мера за ублажавања утицаја предвиђених овим ПзУЖС током фаза изградње, у складу с прописима Светске банке и одговарајућим законодавством Републике Србије.
- Субјекти који врше надзор одговорни су за проверу да ли извршни субјекти примењују мере ублажавања утицаја онако како је планирано. Стручни надзор (предузећа, самостални консултанти) одговоран је за то да се радови и мере наведене у овом Плану спроводе благовремено, поуздано и на одговарајући начин.
- Извођач радова ће припремити своје извештаје о усаглашености с ПзУЖС у виду кварталних извештаја о напретку и поднеће их ЈУП-у, како је описано у Одељку 10 овог документа. Исто важи за ангажоване на активностима праћења животне средине и надзора за њихов део активности на ублажавању утицаја и праћењу стања животне средине. Сваки извођач радова обавезан је да на средини трајања пројекта састави и достави ЈУП-у извештај о стању животне средине у којем су наведене све пројектне активности спроведене током половине периода спровођења пројекта.
- ЈУП подноси полугодишње извештаје МПНТР и СБ о томе какав је статус спровођења и мера ублажавања утицаја код ангажованих страна, које су додатне мере ублажавања утицаја које треба спровести, о случајевима неусаглашености с неопходним дозволама у области заштите животне средине, жалбама примљених од становништва и невладиних организација и о томе како је на њих одговорено.

7. КЛАУЗУЛЕ УГОВОРА О ИЗВОЂЕЊУ ГРАЂЕВИНСКИХ РАДОВА ВЕЗАНЕ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Већина утицаја на животну средину током фазе изградње/реконструкције вероватно ће бити ублажена укључивањем одговарајућих клаузула у уговоре о извођењу грађевинских радова. Уговори о изградњи и извођењу других грађевинских радова морају да укључе одредбе овог Плана у свој план за ублажавања утицаја на животну средину и праћење стања животне средине и да пропишу најмање следеће обавезе Извођача радова:

- усклађеност с националним законодавством и стандардима у вези са заштитом животне средине;
- усклађеност са Оперативним процедурама/политикама Светске банке;

---

⁵ Током својих надзорних мисија Светска банка може у било ком тренутку затражити проверу да ли су такве дозволе издате и важеће и да ли су аспекти надзора и примене мера ублажавања утицаја спроведени током фаза изградње у складу с прописима Светске банке и одговарајућим законима Републике Србије.

- заштиту културно-историјских споменика;
- одговарајућ начин уклањања отпада после градње и ископавања;
- адекватно постављање грађевинских контејнера за извођаче радова;
- враћање градилишта у квази изворно стање по истеку радова, ако је могуће;
- очување безбедности и здравља на раду (консултанти и извођачи радова ангажовани на овом потпројекту морају се придржавати свих одговарајућих закона и прописа који се тичу безбедности и здравља на раду).

8. РЕАЛИЗАЦИЈА ПОТПРОЈЕКТА

МПНТР је надлежно за контролу спровођења целокупног Пројекта. Функције управљања пројектом и свакодневне активности у надлежности су МПНТР и Јединице за управљање пројектом (ЈУП) пројекта *ECES*.

ЈУП оформљена у оквиру МПНТР такође ће координисати свеукупни план рада у вези с овим потпројектом, редослед и рокове градње, напредак у реализацији пројекта и промену предложених мера за избегавање/ублажавање ризика по животну средину, здравље и безбедност.

Током употребне фазе, кад објекти предвиђени овим потпројектом буду изграђени и у функцији, главна активност на заштити животне средине биће у вези с припремом Плана противпожарне заштите и Плана редовног и превентивног одржавање објекта (водовод и канализација, грејање, опрема).

9. ПРАЋЕЊЕ

Праћење пројекта *ECES*

Пројекат *ECES* пратиће МПНТР и ЈУП. Информације и подаци прикупљени преко било ког субјекта задуженог за спровођење Пројекта биће укључени у свеукупни оквир за праћење и процену. МПНТР ће редовно обављати активности праћења и процене кроз пројектне извештаје, процењиваће постигнуте резултате и давати упутства субјектима задуженим за спровођење пројекта о корективним мерама.

Планови праћења стања животне средине

Главна одговорност за примену мера предвиђених Планом за управљање животном средином лежи на Извођачу/Подизвођачу, који мора да узме у обзир и свакодневно примењује све предложене превентивне мере и мере ублажавања утицаја. Стручни надзор одговоран је за контролу практичне примене мера за ублажавање утицаја од стране Извођача/Подизвођача и пружање корективних упутстава или издавање налога за корекцијом ако је потребно. Према националним законима, главна одговорност кад је реч о инспекцијском надзору лежи на општинским органима (инспектору за заштиту животне средине и комуналном инспектору), који ће бити укључени у праћење и примену мера за ублажавање утицаја и предложеног Плана праћења (Одељак 6 овог ПзУЖС). Извођач грађевинских радова мора да обави све активности праћења дефинисане Планом за праћење стања животне средине у оквиру овог ПзУЖС, за

активности за које је ангажован. Стручни надзор одговоран је за праћење свих грађевинских активности, укључујући заштиту животне средине током пројекта реконструкције. План праћења за овај потпројекат треба израдити на основу тендерске документације и он треба да садржи:

- елементе заштите животне средине које треба пратити, као и начине верификације;
- конкретна подручја, локације и параметре које треба пратити;
- применљиве стандарде и критеријуме;
- трајање;
- институционалну одговорност за праћење и надзор.

10. ИЗВЕШТАВАЊЕ

ИЗВЕШТАЈИ КОЈЕ ИЗВОЂАЧ/СТРУЧНИ НАДЗОР ПОДНОСЕ ЈУП-У

Извођач радова треба да припреми извештаје о усклађености са ПзУЖС у виду кварталног извештаја о напретку и да их поднесе ЈУП-у, на српском и на енглеском језику, у штампаној форми и електронској верзији. Извођач радова ЈУП-у треба да достави кварталне извештаје у којима су забележене спроведене заштитне мере и мере ублажавања утицаја, заједно са прописаним активностима праћења које су спроведене у том кварталу. Извођач радова је у обавези да води рачуна о квалитету животне средине у складу с пановима за ублажавање утицаја и праћење стања животне средине који су део овог ПзУЖС.

Исто важи за субјекте задужене за праћење стања животне средине и стручни надзор кад је у питању њихов део активности у склопу праћења стања животне средине и ублажавања утицаја на њу.

У случају било какве несреће или акцидента који угрожава животну средину, обавезно је неодложно извештавање ЈУП-а. У случају угрожености здравља и безбедности на раду – што укључује, између осталог, озбиљну повреду на раду, губитак екстремитета или смртни случај као последица активности на градилишту, ЈУП и Извођач радова имају заједничку одговорност за извештавање и истрагу датог несрећног случаја. Извођач радова дужан је да пријави несрећу и непосредне последице несреће директору ЈУП-а и локалним властима.

ИЗВЕШТАЈИ КОЈЕ ЈУП ПОДНОСИ МПНТР-У И СБ

Сваки Извођач радова обавезан је да на средини реализације пројекта изради и поднесе ЈУП-у извештај о стању животне средине са свим пројектним активностима обављеним у том периоду.

ЈУП треба да поднесе МПНТР-у и СБ полугодишње извештаје о статусу примене мера за ублажавање утицаја од стране Извођача радова, о додатним мерама за ублажавање утицаја које можда треба спровести, евентуалним неусаглашеностима с неопходним дозволама у области заштите животне средине, жалбама примљеним од становника и невладиних организација и о томе како је на њих одговорено. У случају смрти или већег акцидента на градилишту, ЈУП је дужан да неодложно поднесе извештај СБ. Активности праћења и

усаглашавања са ОДУЖССП и ПзУЖС за ову локацију током спровођења Пројекта обавља ЈУП и о томе извештава Светску банку писменим путем два пута годишње.

11. ИЗВЕШТАЈ О ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Процена утицаја – реконструкција постојећег објекта и изградња новог објекта									
Елемент животне средине	Врста утицаја	Позитиван или негативан	Јачина утицаја	Домет/локација а јављања утицаја	Време јављања утицаја	Трајање утицаја	Повратно / неповратно	Вероватноћа утицаја	Значај
Физичка/природна средина									
Подземне воде	загађење услед цурења подземних резервоара за горива	негативан	локалан	на локацији	током екстракције садржаја подземних резервоара за горива	дугорочан	неповратан	слаба	велики
Уређење терена и пејзаж	поремећаји терена и пејзажа	негативан	локалан	на локацији	у употребној фази	дугорочан	потенцијално неповратан	слаба	мали
Постојећа или будућа намена земљишта	нема								
Вода и извори енергије	нема								
Елементи опасни по становништво									
Квалитет ваздуха	емисије из покретних извора CO ₂ , оксида азота, ПАУ, SO ₂ и честица (PM10, PM2.5). Производња честица преносивих ваздухом услед расклапања опреме, ископавања, померања возила и коришћења материјала, посебно око градилишта	негативан	локалан	на локацији	у фази реконструкције/изградње	дугорочан	повратан	слаба	мали
Квалитет воде	могући утицаји услед изливања моторних горива, моторних уља, лубриканата и неправилног уклањања грејача и танка за мазут	негативан	локалан	на локацији	у фази реконструкције/изградње	дугорочан	повратан	слаба	мали
Загађење земљишта	нема								

Отпад	утицаји на животну средину и здравље услед неодговарајућег управљања различитим токовима отпада	негативан	локалан	на локацији	у фази реконструкције/изградње	дугорочан	Неповратан /повратан	велика	знатан
Бука и вибрације	бука изазвана извођењем грађевинских радова и превозом и вибрације изазване употребом грађевинских машина и возила за превоз грађевинског материјала, превоз радника и превоз отпада	негативан	локалан	на локацији	у фази реконструкције/изградње	дугорочан	повратан	слаба	мали
Биодиверзитет (флора и фауна)	нема								
Материјална културна добра									
Заштићене локације од културног значаја	могуће ометање буком и вибрацијама због уклањања танка за мазут које се налази на парцели на којој је заштићени културни објекат (Црква Св. Архангела Михаила), ако је применљиво	негативан	локалан	на локацији	у фази реконструкције	краткорочан	повратан	слаба	мали

12. ПЛАН ЗА УБЛАЖАВАЊЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Могући утицај на животну средину	Обим утицаја	Предложене мере за ублажавање утицаја	Одговорност
Активност: Активности пројектовања			
Могући неповољни утицаји на животну средину, здравље и безбедност услед лошег пројектовања и планирања	Локалан/ краткорочан/мало вероватан/од великог значаја	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Релевантне дозволе</u> морају се прибавити пре отпочињања било каквих радова на изградњи/реконструкцији (информација о локацији, локацијска дозвола (укључујући и извод из катастра подземних инсталација који издаје Републички геодетски завод, Сектор за катастар непокретности); локацијска дозвола и пројектна документација за заштиту од пожара (које издаје Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације) и дозвола за управљање водом, посебно ако се нова локација налази у близини речног корита (издаје Јавно предузеће „Србијаводе“), грађевинска и употребна дозвола за пројекте изградње нових објеката и реконструкцију постојећих објеката; • Поред докумената предвиђених Планом за ублажавање утицаја, током фазе пројектовања биће припремљени следећи додатни документи: • <u>План организације градилишта</u>: обухвата мере заштите животне средине, здравља и безбедност на раду према законским условима (укључујући мере дефинисане у овом Плану), посебно узимајући у обзир путеве који би требало да умање штетне последице по заједницу. • <u>План управљања земљиштем</u> са мерама које треба предузети ради смањења утицаја ветра и воде на материјал ускладиштен на градилишту, мерама за умањивање губитка плодности 	<ul style="list-style-type: none"> • Пројектанти/Архитекте • Извођач радова • Инвеститор

		<p>површинског слоја земље, роковима, рутама за превоз и депонијама;</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>План за управљање отпадом и отпадним водама</u>. Сав грађевински отпадни материјал, укључујући бурад, дрвну грађу, песак и шљунак, џакове од цемента итд, мора се одложити на одговарајући начин. Ако не може да се замени за кауцију, треба га однети на одобрене депоније за нешкодљиво уклањање. План треба да обухвати све аспекте управљања отпадом, укључујући и примену стандардне праксе у тој области, као што су смањење отпада, поновна употреба и рециклажа. У њему би требало дефинисати коначне трасе одлагања целокупног отпада, уз поштовање националних прописа и процедура најбоље праксе управљања отпадом. План у најмању руку треба да садржи детаље о привременом складиштењу отпада, преносу отпада и предtretману пре коначног одлагања или рециклаже. За одлагање чврстог и течног отпада морају се користити лиценцирани/одобрени објекти и пратити се дужност бриге и ланца чувања за сав отпад који напушта градилиште. Овај план прегледа Извођач радова (и одобрава Стручни надзор) најкасније 30 дана од потписивања уговора. 	
Неадекватна примена ПзУЖС услед слабе повезаности ПзУЖС с другим документима уговора	Локалан/ краткорочан/вероватан/од великог значаја	<ul style="list-style-type: none"> • ПзУЖС треба да буде интегрални део понуде и уговора. Обавеза је Извођача да урачуна примену мера ублажавања утицаја на животну средину у своје укупне трошкове. Од Извођача се тражи да поднесе кратку изјаву која потврђује да су трошкови ПзУЖС укључени у цену понуде. 	<ul style="list-style-type: none"> • ЈУП • Извођач-понуђач • Стручни надзор
Активност: Грађевински радови – опште одредбе			
Могући неповољни утицаји на животну средину, здравље и безбедност на раду услед непостојања или непридржавања релевантних процедура	Локалан/ краткорочан/вероватан/од великог значаја	<p>Стручни надзор треба да потврди да је Извођач радова припремио следећу документацију:</p> <ul style="list-style-type: none"> • План уклањања отпада, како је детаљно описано ниже. • <u>План управљања отпадним водама</u> за 	<ul style="list-style-type: none"> • Извођач-понуђач • Стручни надзор • Запослени у МПНТР / ангажовани на ЕСЕС пројекту (у вези са жалбеним механизмом)

		<p>обезбеђене санитарне тоалете и правилно прикупљање и одлагање канализације како би се спречило загађење водотока током извођења грађевинских радова. Овај план треба да прегледа Извођач радова (и одобри Стручни надзор) у року до 30 дана од потписивања уговора.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>План управљања нафтом и складиштење горива и уља.</u> План Извођача треба да покрије све процедуре за складиштење, транспорт и коришћење нафте и горива, пуњење грађевинских машина и процедуре за смањење ризика од контаминације тла и воде. Горива и уља морају да се чувају у дуплим резервоарима са 110% капацитета и све што се пролије треба очистити одмах. Возила за пуњење резервоара носеће сет за прикупљање просутог горива, како би се просуто гориво очистило што је пре могуће. • <u>План за хитне реакције.</u> План Извођача треба да садржи процедуре за реаговање у ванредним ситуацијама, у случају несрећа или већих инцидената, како би се заштитили људи, имовина и природна добра. Треба да буду наведени детаљи опреме за реакцију на цурења, која ће бити обезбеђена на градилишту. • <u>План за смањење буке.</u> Целокупна опрема треба да буде лиценцирана и одобрена у складу са стандардима ЕУ. Ово важи за сву механизацију, возила и градилишта где бука и вибрације могу утицати на осетљиве рецепторе. Извођач је дужан да неутралише утицај буке и вибрације на суседне заједнице, у складу са Законом о заштити од буке. • <u>План рашчишћавања.</u> Рашчишћавање градилишта и уклањање објеката Извођача након успешног завршетка грађевинских активности. Ово укључује уклањање свих отпадних материја, машина и контаминираних земљишта, ако га има. Извођач ће направити 	
--	--	---	--

		<p>план за предају, уклањање свих возила и машина како се неупотребљиве ствари не би задржале на градилишту, у складу са Законом о управљању отпадом и Законом о заштити животне средине.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>План решавања жалби.</u> Детаљно описан начин на који локално становништво и друга лица погођена пројектом могу да поднесу жалбе које проистичу из процеса реконструкције и како ће се оне решавати (на пример, кроз дијалоге, расправе итд.), као што је представљено у ОДУЖССП и одељцима овог ПЗУЖС који се тичу друштвених питања; • <u>План за безбедност и здравље на раду.</u> Извођач мора да утврди потенцијалне опасности и предложене мере за ублажавање утицаја, укључујући одредбе за реаговање у ванредним ситуацијама. Тај план мора укључивати бар следеће: <ul style="list-style-type: none"> • Одредбу о безбедној радној средини и обезбеђивању безбедносних мера и заштитне опреме свим радницима, укључујући заштитну опрему за руке, главу, очи и уши и заштитну обућу. • Одредбу о првој помоћи на лицу места и ангажовању особе обучене за пружање прве помоћи, у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду. • Залихе пијаће воде, воде у тоалетима и воде за прање радницима. • На градилишту се не смеју користити дрога ни алкохол. • Извођач је дужан да обезбеди раднике који поседују одговарајући степен обуке и сертификацију за коришћење опреме. • Извођач је осигуран од несрећног случаја. • Извођач у тиму има квалификоване и искусне особе које су задужене за спровођење захтева о усклађености по питањима заштите животне средине како је наведено у овом ПЗУЖС; 	
--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Извођач (и његови Подизвођачи) поштују национално законодавство и захтеве финансијера. 	
<p>Производња отпада</p> <p>Могући неповољни утицаји на животну средину и здравље могли би се јавити услед неодговарајућег управљања различитим токовима отпада.</p>	<p>Локалан/ краткорочан/ сигуран/ од изразитог значаја</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Припрема плана за управљање отпадом за очекиване токове отпада током фаза деактивације и изградње и његово одобравање у року од 15 дана од почетка радова на градилишту. Овај план мора прегледати и одобрити Стручни надзор. • Идентификација опасног отпада и отпада који није опасан и њихово раздвајање на месту рушења/градње; • Већи део отпада биће класификован у Поглављу 17 „Грађевински шут“ са шифром отпада 17 01 – Отпад из бетона, опеке, 17 09 04 – Мешовити отпад са градилишта, укључујући стакло од старих прозора, а њиме ће се управљати у складу с националним законодавством о отпаду за инертни отпад (сепарација на лицу места, прикупљање и привремено складиштење, поновно коришћење, ако је могуће, превоз на место коначног одлагања); • Мале количине лепка, боје, амбалажног отпада од боје, лепка и растварача, алуминијумских профила, вијака и других грађевинских материјала могу се наћи након завршетка пројекта и њиме се управља у складу с националним прописима (прикупљање опасних материја, означити као опасан отпад и предати овлашћеном предузећу); • Потребно је потписати уговор о сакупљању и одвожењу отпада с предузећем за сакупљање и одвожење отпада, укључујући старе прозоре и врата; • Материјал треба да буде покривен током транспорта како би се избегло расипање отпада; • Забрањено је спаљивање грађевинског амбалажног отпада на градилишту. 	<ul style="list-style-type: none"> • Извођач-понуђач • Стручни надзор
<p>Активност: Реконструкција постојећег објекта</p>			

<p>Питања безбедности и здравља на раду</p> <p>Могући неповољни утицаји на здравље радника, корисника објекта и локалног становништва услед:</p> <ul style="list-style-type: none"> • локације објекта у градском подручју • могућих повреда корисника објекта и локалног становништва услед трајања радова • неусклађености с безбедносним прописима локалне заједнице. 	<p>Локалан/ краткорочан/сигуран/ од изразитог значаја</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Током грађевинских радова потребно је да се обезбеде и одржавају одговарајуће траке упозорења и знаци око објекта током рушења /градње. Ово важи и за видно обележену деактивiranу подземну септичку јаму и деактивирани подземни танка за мазут на локацији, чији је положај раније описан; • За грађевинске раднике – потребна је примена законски прописаних здравствених и безбедносних мера: а) коришћење одговарајуће заштитне одеће и опреме (маске против прашине, иверја и дрвених влакана, као и сигурносни појасеви за рад на висини већој од граничних 1 m, у складу с Правилником о заштити на раду при извођењу грађевинских радова (СГРС 53/1997) и Уредбом о безбедности и здрављу на раду на привременим или покретним градилиштима (СГРС 14/2009 и 95/2010); б) одржавање доброг нивоа личне хигијене; в) обезбеђивање комплекта прве помоћи и лица обучених за пружање прве помоћи на градилишту током извођења радова; • Заштита пешака, локалног становништва и корисника објекта – оградити простор и спречити приступ градилишту неовлашћеним особама; • Ограничити кретање пешака између радног подручја и просторија које се користе у објекту да би се раздвојили путеви транспорта и приступа за децу која користе постојећи објекат и раднике на градилишту; • Организовати 24-часовно чување градилишта; • Простор око објекта (двориште вртића) треба да буде чист и из њега је потребно уклонити отпад; • Старе прозоре и врата треба привремено сместити у просторију/на место где је онемогућен приступ неовлашћеним особама како би се спречио приступ корисницима објекта (деци и запосленима у објекту) 	<ul style="list-style-type: none"> • Извођач-понуђач • Стручни надзор
--	---	---	---

		<p>потенцијално опасним местима унутар спољне ограде;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Активности рушења/градње треба да се спроводе ван уобичајеног радног времена објекта; • Место рушења/градње ноћу треба да буде осветљено; • Праћење безбедносних смерница за складиштење, превоз и дистрибуцију опасних материја с циљем смањивања могућности за злоупотребу, изливање и случајно излагање људи опасним материјама; • Неодложно уклањање разбијеног прозорског стакла и других оштрих предмета; • Редовно одржавање возила ради смањивања могућности тешких несрећа изазваних кваром или прераним отказивањем опреме; • Коришћење етикета и налепница (спољни знаци на транспортним возилима). 	
		<ul style="list-style-type: none"> • Поступак чишћења објекта потребно је интензивирати како би се решио проблем веће количине прашине/земље од грађевинских радова и рушења; • Обавештење да су радови рушења у току треба поставити на улазу у објекат; • Ако је изводљиво, радове на рушењу/изградњи треба почети и завршити током летњих месеци. 	<ul style="list-style-type: none"> • Запослени у општини (комунални инспектор/инспектор за заштиту животне средине) • Запослени у објекту
		<ul style="list-style-type: none"> • Старе прозоре и врата треба привремено сместити у одвојену просторију на градилишту, а ако то није могуће складиштити их ван објекта, покрити их и означити „не отварати/откривати“ до коначног уклањања. 	<ul style="list-style-type: none"> • Извођач-понуђач • Запослени у објекту
<p>Загађење воде и земљишта</p> <p>Могући утицај на подземне воде може се јавити услед загађења земљишта због цурења</p>	<p>Локалан/ краткорочан/мало вероватан/од средњег значаја</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Могући опасни отпад (гориво из возила, моторна уља и лубриканти) треба сакупљати одвојено уз ангажовање компаније за транспорт и коначно уклањање опасног отпада. 	<ul style="list-style-type: none"> • Извођач-понуђач • Стручни надзор

материјала као што су гориво из возила, моторна уља и лубриканти.			
<p>Производња отпада</p> <p>Могући неповољни утицаји на животну средину и здравље људи могли би се јавити услед неодговарајућег управљања различитим токовима отпада.</p>	Локалан/ краткорочан/сигуран/од изразитог значаја	<ul style="list-style-type: none"> • Уочавање опасног отпада и отпада који није опасан и њихово раздвајање на локацији рушења/градње; • Очекује се да ће највећи део отпада бити класификован сходно Поглављу 17 „Отпад од градње и рушења” под шифром отпада 17 01 – Бетонски отпад, цигле, 17 09 04 – Мешани отпад с градилишта укључујући стакло са старих прозора, и њиме треба управљати у складу с националним законодавством за инертни отпад (раздвајање на лицу места, прикупљање и привремено складиштење, поновна употреба уколико је то могуће, транспорт до места коначног одлагања); • Мале количине лепка, боје, отпад од амбалаже за боје, лепак и раствараче, алуминијумски профили, шрафови и остали грађевински материјал могу се наћи по завршетку пројекта и њиме се управља у складу с националним законодавством по питању опасног отпада (прикупљања опасног материјала, његово обележавање као опасног отпада и предаја компанији овлашћеној за руковање њиме); • За прикупљање и транспорт отпада потребно је потписати уговор с компанијом за прикупљање и транспорт отпада, укључујући старе прозоре и врата; • Материјал треба да буде покривен током транспорта како би се избегло расипање отпада; • Забрањено је спаљивање грађевинског амбалажног отпада на локацији. 	<ul style="list-style-type: none"> • Извођач-понуђач • Стручни надзор
<p>Уклањање елемената који садрже азбест</p> <p>Могући неповољни здравствени</p>	Локалан/ краткорочан/од великог утицаја на објекат	<ul style="list-style-type: none"> • На градилиште треба поставити знаке „УКЛАЊАЊЕ АЗБЕСТА – ЗАБРАЊЕН УЛАЗ”; • Приступ месту за уклањање дозволити искључиво људима који су непосредно 	<ul style="list-style-type: none"> • Извођач-понуђач • Стручни надзор • Запослени у

<p>утицаји на раднике, кориснике објекта и локално становништво као последица ширења азбестних влакана и прашине током уклањања азбестних плоча, њиховог превоза и коначног уклањања</p>		<p>задужени за уклањање азбеста, Стручном надзору и општинским инспекторима;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кровни покривач и фасадне облоге постојећег објекта потребно је рушити током нерадних дана да би се смањио ризик по здравље корисника објекта; • Поставити траке за означавање и знаке упозорења у близини објекта; • Сви грађевински радници морају да носе личну заштитну опрему (заштитно одело за цело тело, укључујући главу, водоотпорну заштиту за стопала и руке и заштиту за очи, маску за заштиту од прашине с посебним <i>HEPA</i> филтерима); • Одржавати добар ниво личне хигијене (треба да буду доступна места за прање руку и умивање и сваки запослени треба да их користи пре него што напусти радни простор, сва заштитна одећа и опрема остају у радном простору), обућа остаје на градилишту све док радови не буду завршени); • Током грађевинских радова треба обезбедити комплете прве помоћи и лица обучена за пружање прве помоћи; • Пушење, јело и пиће није дозвољено на градилишту; • Околина треба да буде чиста и у њој се не сме одлагати МСА. МСА (кровне покривке, зидни панели, цеви) треба да се сакупе, упакују и одмах уклоне из објекта. • Ако је изводљиво, активности рушења/градње почети и завршити током летњих месеци или током одсуства корисника објекта и запослених у њему. 	<p>објекту</p>
<p>Управљање МСА отпадом</p> <p>Могући неповољни утицаји на животну средину и здравље могли би се јавити услед неодговарајућег руковања</p>	<p>Локалан/ краткорочан/ од великог утицаја</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Особе задужене за уклањање МСА кровног покривача и зидних панела треба да буду обучене о одговарајућим техникама за безбедно демонтажања МСА како би се смањио ризик по здравље, како је прописано у Уредби о превентивним мерама за безбедан и здрав рад 	

отпадом који садржи азбест.		<p>при излагању азбесту (СГРС 108/2015), посебно кад су у питању коришћење заштитне опреме, одржавање заштитне опреме, редовни здравствени прегледи радника који рукују с МСА, прибављање неопходних дозвола, ако је потребно, као и процедуре за руковање, транспорт и финално уклањање МСА од стране лиценцираних извођача;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Потребно је извршити идентификацију отпада – материјала који садрже азбест као опасног отпада; • МСА отпад треба класификовати као опасан отпад према Поглављу 17 „Грађевински шут“ са шифром отпада 17 06 05 – грађевински материјал који садржи азбест у складу с релевантним националним законодавством; • МСА отпад мора се сместити у полиетиленске џакове или контејнере зидова дебљине бар 0,15 mm, који се могу херметички затворити; • Штампане налепнице упозорења морају да буду на спољашњој површини контејнера/џакова, с упозорењем да се ради о „азбестном отпаду“; • Ломљење МСА кровних покривки и фасадних плоча на мање комаде да би стале у контејнер/џак забрањено је. Кровним покривкама и фасадним плочама треба руковати веома пажљиво и уклонити их у једном комаду. Треба водити рачуна да се не изломе јер током преламања испуштају азбестна влакна и прашину који су опасни по здравље. У случају деформације односно ломљења примењују се горе наведене одредбе. Технике за безбедно руковање и транспорт су бројне, нпр. коришћење материјала за увијање и обезбеђивање да су херметички затворени или коришћење већих чврстих кутија зидова дебљине бар 0,15 mm, под условом да се херметички затварају (члан 7, тачка 4 Уредбе о превентивним мерама за безбедан и здрав рад при излагању азбесту, СГРС 108/2015); 	
-----------------------------	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Избегавати привремено складиштење кровног покривача односно зидних панела у оквиру објекта, али ако је то неопходно, треба применити мере предострожности – МСА отпад треба чувати у простору одређеном за ту сврху с траком упозорења како би се спречио приступ или могућа оштећења; • Потребно је потписати уговор с предузећем за сакупљање и превоз отпада са азбестом; • По уклањању азбестног отпада комплетна површина објекта мора бити очишћена влажном крпом или усисивачем са <i>HEPA</i> филтером; • Радници који обављају чишћење треба да носе заштитну одећу исту као и радници који демонтирају кровни покривач, зидне панеле или цеви; • Потребно је потписати уговор са одговарајућом депонијом или другом службом за коначно одлагање кровног покривача, зидних панела и цеви који садрже азбест; • Отпад који садржи азбест треба одлагати у посебном простору за одлагање ове врсте отпада (одговорност релевантне депоније или друге изабране службе) на изабраној депонији. 	
<p>Неадекватно уклањање септичке јаме и танка за мазута</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Потребно је проверити садржај танка за мазут за грејање и септичке јаме и утврдити какав је. • У случају да танк за мазут за грејање или септичка јама садрже опасне супстанце, оне се морају пумпом испразнити и уклонити без ризика по животну средину и уз поштовање прописа о заштити материјалних културних добара. • Ако су танк за мазут за грејање или септичка јама празни и не садрже опасне материје, могу се запечатити и оставити у земљи или уклонити. • Уклањање резервоара морају обавити стручне особе како би се избегло потенцијално просипање по земљишту, што би загадило подземне воде, и то у потпуности у складу са Законом о управљању отпадом (СГРС 36/2009 и 	<ul style="list-style-type: none"> • Извођач-понуђач • Стручни надзор

		88/2010).	
<p>Ометање буком</p> <p>Рушење/реконструкција, радови на реконструкцији и саобраћај проузроковаће ометање буком и вибрацијама услед употребе механизације и возила за превоз грађевинског материјала, радника и отпада произведеног у фазама деактивирања и изградње</p>	Локалан/краткорочан/ сигуран/од средњег значаја	<ul style="list-style-type: none"> • Коришћена опрема треба да садржи одговарајуће уређаје за смањење буке; • Ниво буке не би требало да прелази национално дефинисане границе за насељено место на отвореном, тј. 55 dB током дана и 45 dB током ноћи; • Не треба дозволити извођење грађевинских радова ноћу, активности на градилишту треба ограничити на период од 7 h до 19 h; • Претерано бучна возила не треба користити без примене корективних мера. 	<ul style="list-style-type: none"> • Извођач-понуђач • Стручни надзор • Локални комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине
<p>Загађење ваздуха</p> <p>Рушење/реконструкција изазваће емисије CO₂, OА, ПАУ, SO₂ и честица (PM10, PM2.5) из покретних извора (возила и грађевинске машине). Прашина преносива ваздухом настаће услед расклапања опреме, ископавања, померања возила и коришћења материјала, посебно око градилишта.</p>	Локалан/краткорочан/ сигуран/од малог значаја	<ul style="list-style-type: none"> • Употреба заштитних маски за раднике; • Возила и грађевинске машине морају се адекватно одржавати и бити усклађени са свим одговарајућим стандардима емисије; • Редовно одржавати возила и грађевинске машине, како би се смањило цурење моторног уља, емисија и ширење загађујућих материја; • Товар на возилима мора бити покривен како би се спречило ширење прашине; • Градилиште, транспортне трасе и места на којима се рукује материјалом треба прскати водом током сувих и ветровитих дана; • Грађевински материјал треба складиштити на одговарајућим наткривеним местима како би се спречило стварање прашине; • Спаљивање шута није дозвољено; • Ограничена је брзина кретања возила на градилишту. 	<ul style="list-style-type: none"> • Извођач-понуђач • Стручни надзор • Локални комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине
<p>Материјална културна добра</p> <p>Могуће ометање буком и вибрацијама услед уклањања танка за мазут, који се налази на земљишној парцели на којој се налази и заштићени културни објекат (Црква Св. архангела</p>	Локалан/краткорочан/ вероватно се неће догодити/од малог значаја	<ul style="list-style-type: none"> • Потребно је прибавити сагласност надлежног административног органа за извођење радова на месту заштићеног споменика културе и сагласност власника земљишне парцеле на којој се налази заштићени споменик културе; • Коришћена опрема треба да садржи одговарајуће уређаје за смањење буке; • Ниво буке не би требало да пређе национално прописане границе (зависи од заштићеног 	<ul style="list-style-type: none"> • Извођач-понуђач • Стручни надзор • Локални комунални инспектори

Михаила), ако је применљиво		места на којем се изводе радови); <ul style="list-style-type: none"> • Поставити траке упозорења и знакове упозорења у близину објеката. 	
Активност: Изградња новог објекта			
Питања безбедности и здравља на раду Могући неповољни утицаји на здравље радника, корисника објекта и целокупну заједницу услед: <ul style="list-style-type: none"> • локације објекта у градском подручју • могућих повреда корисника објекта и локалног становништва услед трајања радова • неусклађености с безбедносним прописима локалне заједнице 	Локалан/краткорочан/ сигуран/од изразитог значаја	<ul style="list-style-type: none"> • Током грађевинских радова потребно је да се обезбеде и одржавају одговарајуће траке упозорења и знаци око објекта током рушења и око градилишта. • За грађевинске раднике – потребна је примена законски прописаних здравствених и безбедносних мера: а) коришћење одговарајуће заштитне одеће и опреме (маске против прашине, иверја и дрвених влакана, као и сигурносни појасеви за рад на висинама већим од граничних 1 m, у складу с Правилником о заштити на раду при извођењу грађевинских радова (СГРС 53/1997) и Уредба о безбедности и здрављу на раду на привременим или покретним градилиштима (СГРС 14/2009 и 95/2010); б) одржавање доброг нивоа личне хигијене; в) здравствена заштита – обезбедити комплете прве помоћи и лица обучена за пружање прве помоћи на градилишту током радова; • Заштита пешака, локалног становништва и корисника установе – оградити простор чврстом оградом и спречити приступ градилишту неовлашћеним особама; • Ограничити кретање пешака између радног подручја и делова објекта у употреби да би се обезбедило одвојено кретање и приступ за децу која користе постојећи објекат и раднике на градилишту; • Организовати 24-часовно чување градилишта • Простор око објекта (двориште вртића) треба да буде чист и из њега треба уклонити отпад; • Градилиште треба да буде осветљено ноћу; • Праћење смерница за безбедност за складиштење, превоз и дистрибуцију опасних 	<ul style="list-style-type: none"> • Извођач-понуђач • Стручни надзор

		<p>материја с циљем смањивања могућности за злоупотребу, изливање и случајно излагање људи опасним материјама;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сломљена прозорска стакла, као и друге оштре предмете, одмах треба уклонити; • Редовно одржавати возила како би се умањио ризик од потенцијално озбиљних несрећа изазваних кваром или прераним отказивањем опреме; • Коришћење етикета и налепница (спољни знаци на транспортним возилима). 	
		<ul style="list-style-type: none"> • Поступак чишћења објекта потребно је интензивирати како би се решио проблем веће количине прашине/земље од грађевинских радова и рушења; • Обавештење да су радови рушења у току треба поставити на улазу у објекат; • Ако је изводљиво, радове на рушењу/изградњи треба почети и завршити током летњих месеци. 	<ul style="list-style-type: none"> • Општинско особље (комунални инспектор/инспектор за заштиту животне средине) • Запослени у објекту
<p>Загађење воде и земљишта</p> <p>Могући утицај на подземне воде могао би се јавити услед загађења земљишта због изливања материјала као што су гориво из авозила, моторна уља или лубриканти</p>	Локалан/краткорочан/ мало вероватан/од средњег значаја	<ul style="list-style-type: none"> • Могући опасни отпад (моторна уља, гориво из возила и лубриканти) треба сакупљати одвојено и ангажовати компанију за транспорт и коначно уклањање опасног отпада. 	<ul style="list-style-type: none"> • Извођач-понуђач • Стручни надзор
<p>Производња отпада</p> <p>Могући неповољни утицаји на животну средину и здравље због непрописног управљања отпадом различитим токовима отпада</p>	Локалан/краткорочан/ сигуран/од изразитог значаја	<ul style="list-style-type: none"> • Утврдити који отпад је безопасан а који опасан и раздвојити их на градилишту; • Већи део отпада биће класификован према Поглављу 17 „Грађевински шут“ са шифром отпада 17 01 – Отпад из бетона, опеке, 17 09 04 – Мешовити отпад с градилишта, укључујући стакло од старих прозора, и њиме треба управљати у складу с националним законодавством о отпаду за инертни отпад (сепарација на лицу места, прикупљање и привремено складиштење, поновно коришћење, ако је могуће, превоз на место 	<ul style="list-style-type: none"> • Извођач-понуђач • Стручни надзор

		<p>коначног одлагања);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мале количине лепка, боје, амбалажног отпада од боје, лепка и растварача, алуминијумских профила, вијака и других грађевинских материјала могу се наћи након завршетка пројекта и њиме се управља у складу с националним прописима (прикупљање опасних материја, означити као опасан отпад и предати овлашћеном предузећу); • уговор с предузећем за сакупљање и превоз отпада треба да буде потписан за сакупљање и превоз отпада, укључујући старе прозоре и врата; • Материјал треба да буде покривен током транспорта како би се избегло расипање отпада; • Забрањено је спаљивање грађевинског отпада на градилишту. 	
<p>Ометање буком</p> <p>Извођење грађевинских радова и саобраћај проузроковаће ометање буком и вибрацијама услед употребе механизације и возила за превоз грађевинског материјала, радника и отпада произведеног у фазама рушења и градње</p>	<p>Локалан/краткорочан/ известан/од средњег значаја</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Опрема која се користи треба да буде опремљена одговарајућим уређајима за смањење буке; • Ниво буке не би требало да прелази националне граничне вредности за насељено место на отвореном, тј. 55 dB током дана и 45 dB током ноћи; • Не треба дозволити извођење грађевинских радова ноћу, активности на градилишту треба ограничити на период од 7 h до 19 h; • Претерано бучна возила не треба користити све док се не предузму корективне мере. 	<ul style="list-style-type: none"> • Извођач-понуђач • Стручни надзор • Локални комунални инспектори и инспектори за заштиту животне средине
<p>Загађење ваздуха</p> <p>Активности рушења и градње произвешће емисије из покретних извора (возила и грађевинске машине) и то CO₂, оксиде азота, ПАУ, SO₂ и честица (PM10, PM2.5).</p> <p>Прашина у ваздуху ће се појавити</p>	<p>Локалан/краткорочан/ сигуран/од малог значаја</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Употреба заштитних маски за раднике; • Возила и грађевинске машине морају се правилно одржавати и бити у складу са одговарајућим стандардима емисије; • Спровођење редовног одржавања возила и грађевинских машина у циљу смањења цурења моторног уља, емисије и ширења загађујућих материја; • Товар на возилима мора да буде прекривен како би се спречило ширење прашине; 	<ul style="list-style-type: none"> • Извођач-понуђач • Стручни надзор • Локални комунални инспектори и инспектори за заштиту животне средине

због демонтаже опреме, ископавања, кретања возила и руковање материјалима, посебно око градилишта.		<ul style="list-style-type: none"> • Градилиште, транспортни путеви и локације за руковање материјалима треба да се прскају водом током сувих и ветровитих дана; • Грађевински материјал треба да се чува на одговарајућим покривеним местима како би се смањило ширење прашине; • Спаљивање отпада неће бити дозвољено; • Ограничење брзине возила на градилишту. 	
Употребна фаза пројекта			
Не очекују се ризици по животну средину. Позитиван утицај (више простора за кориснике објекта, нови простор за спорт, енергетска ефикасност и уштеда енергије, смањење емисије гасова са ефектом стаклене баште) очекује се након изградње новог објекта.	Локално/ краткорочно/од великог значаја за локацију објекта	<ul style="list-style-type: none"> • Потребно је припремити План противпожарне заштите како би се избегао ризик од пожара и извори ватре, као и мере које су потребне да се ограничи брзо ширење ватре и стварање дима. • Потребно је припремити План редовног и превентивног одржавања како би се обезбедило правилно функционисање свих компоненти инфраструктуре (канализационог система, система атмосферске канализације, водовода, уређаја за грејање); • Треба успоставити процедуру за вођење евиденције како би се осигурало правилно складиштење целокупне техничке документације; • Запослени у општини треба да организују кратку обуку о вођењу евиденције и архивирању за административно особље и особље за одржавање објекта. 	<ul style="list-style-type: none"> • Запослени у објекту

13. ПЛАН ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Који се параметар прати?	Где ће се пратити параметар?	Како ће се пратити параметар?	Када ће се пратити параметар (учесталост мерења)?	Зашто ће се пратити параметар?	Одговорност
Активност: Активности пројектовања					
Статус потребних дозвола и планова (план организације градилишта, план за управљање земљиштем, план за управљање отпадом и отпадним водама, план за управљање канализацијом, план за управљање складиштењем уља и горива, план за реаговање у ванредним ситуацијама, план за смањење буке, план рашчишћавања, план за решавање жалби, план за заштиту безбедности и здравља на раду) Укључивање одредби ПзУЖС у уговоре	На локацији објекта	Преглед неопходних дозвола, планова и уговора са Извођачима	Пре почетка грађевинских радова	Како би се осигурала потпуна усклађеност с прописима Републике Србије и зајмодавца. Како би се осигурала пуна примена ПзУЖС од стране Извођача и обезбедити ефикасну повезаност ПзУЖС с другим документима уговора.	Инвеститор Извођач-понуђач Пројектанти/Архитекте Ангажовани у ЈУП
Активност: Грађевински радови – опште одредбе					

Успостављање и спровођење одговарајућих процедура	На локацији објекта	Провера планова и уговора са Извођачима	Пре почетка грађевинских радова	Како би се смањило ризик од неповољних утицаја на животну средину, безбедност и здравље на раду због непостојања процедура или непоштовања релевантних процедура.	Извођач-понуђач / Стручни надзор
Пројектна активност: Рушење постојећег објекта и изградња новог објекта					
Примењени прописи за безбедност заједнице и мере заштите	У близини локације објекта	Визуелне провере	На почетку радова и сваког радног дана до завршетка радова	Како би се смањили здравствени и безбедносни ризици – механичке повреде чланова локалне заједнице – посебно од сломљеног стакла, дрвених прозора и врата и шиљака. Посебну пажњу треба посветити уклањању азбеста који се налази у кровним покривкама.	Извођач-понуђач / Стручни надзор / Општински службеници: комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине / запослени у објекту
План за противпожарну заштиту	Пре почетка рада објекта	Провера Плана	На почетку рада објекта	Како би се осигурало спровођење свих мера противпожарне заштите.	Општински службеници: комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине
Мере безбедности и заштите на раду примењене на раднике на градилишту	На локацији објекта	Визуелне провере	Сваког радног дана до завршетка радова	Како би се смањили ризици који се односе на безбедност и здравље на раду, поготово радника који рукују отпадом који садржи азбест.	Извођач-понуђач / Стручни надзор/ Општински службеници: комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине/ Запослени у објекту
Избећи и смањити ризике по безбедност и здравље за кориснике објекта и за запослене у објекту	У објекту и његовој непосредној околини	Визуелне провере	На почетку рушења и сваког радног дана	Како би се избегле повреде корисника објекта и запослених, услед падања предмета (делови прозора, врата, стаклени лом и удисање азбестне прашине или влакана).	Извођач-понуђач / Стручни надзор / Општински службеници: комунални инспектор и инспектор за животну средину / Запослени у објекту

План за управљање отпадом за све произведене токове отпада	На локацији објекта	Провера документације – План за управљање отпадом	Пре почетка рушења	Како би се смањила производња отпада и обезбедио одговарајући начин одлагања отпада.	Извођач-понуђач / Стручни надзор / Општински службеници: комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине
Присуство сломљеног стакла и прашине, настале током рушења Производња различитих врста отпада	У објекту	Визуелне провере	За ломљено стакло одмах / за прашину свакодневно по завршетку радова / за инертни отпад сваког другог дана	Како би се избегле и смањиле повреде и удисање прашине	Извођач-понуђач / Стручни надзор / Општински службеници: комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине / Запослени у објекту
Ниво прашине – fine честице	На локацији објекта	Визуелне провере и инструменти за мерење	Само током сунчаних дана без кише (једном недељно у шпицу рада)	Како би се избегло и смањило накупљање прашине у ваздуху и смањили ризици по здравље корисника објекта и запослених, као и околних житеља.	Извођач-понуђач и предузеће овлашћено за мерење нивоа прашине
Прикупљање, превоз и складиштење опасног отпада (уколико га има)	У привременом складишту	Преглед транспортних спискова и провера услова у складишном простору	Пре превоза опасног отпада (уколико га има)	Како би се побољшала пракса управљања отпадом на општинском и националном нивоу.	Овлашћени извођач за прикупљање и превоз опасног отпада (уколико је произведен) којег је као Подизвођача ангажовао Извођач-понуђач / Инспектор за заштиту животне средине
Бука од грађевинских радова	На локацији објекта	Праћење нивоа буке у dB (A) помоћу одговарајућих апарата	Редовно током радова, у складу с националним законодавством	Како би се пратило да ли су нивои буке изнад или испод прага прихватљивости за то конкретно подручје	Предузеће овлашћено за мерење буке које је као Подизвођача ангажовао Извођач-понуђач / Инспектор за заштиту животне средине који мери ниво буке

Изложеност буци од возила, машина, механизације и друге опреме	На локацији објекта	Преглед техничких спецификација за ниво буке који производе возила и опрема, за употребу у отвореном простору	Пре почетка радова (први дан) за сва возила и опрему	Како би се заштитили радници од излагања буци, узимајући у обзир техничке спецификације опреме и трајање рада на отвореном.	Извођач-понуђач / Стручни надзор / Комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине
Материјална културна добра Ометање буком и вибрацијама услед уклањања резервоара за мазут који се налази на парцели на којој је заштићено културно добро (Црква Светог архангела Михаила)	На локацији објекта	Визуелне провере и разговори	Током и после демонтаже танка за мазут	Прекомерно стварање прашине, настанак пукотина услед вибрација и ремећење изгледа земљишне парцеле на којој је заштићено културно здање.	Извођач-понуђач Стручни надзор Локални комунални инспектор
Пројектна активност: Уклањање грађевинских елемената који садрже азбест (уколико их има)					
Примарно разврставање отпада и успостављање токова отпада на градилиштима	На локацијама објекта	Провера документације – идентификација типова отпада према националним списковима за категоризацију отпада	На почетку радова	Да би се раздвојио опасни отпад (амбалажа лепкова, боја, разређивача, изолационих и других материјала) од безбедног отпада. Да би се раздвојио инертан отпад од биоразградивог.	Извођач-понуђач Стручни надзор/ Општински службеници: комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине

Идентификација отпада који садржи азбест и његово одговарајуће паковање и обележавање	На локацијама објекта	Провера документације – идентификација типова отпада према националним списковима за категоризацију отпада	На почетку радова	Отпад који садржи азбест (МСА) опасан је отпад који има негативан утицај на животну средину и здравље људи.	Извођач-понуђач Стручни надзор/ Општински службеници: комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине
Привремено складиштење уклоњених прозора и врата, прописно упакованих и с одговарајућим ознакама Привремено складиштење уклоњених кровних покривки и цеви са азбестом, прописно упакованих и с одговарајућим ознакама	У одвојеним просторијама/п одруму објекта или у његовој близини	Визуелне провере	Свакодневно	Да би се смањиле повреде и негативан утицај на животну средину и здравље људи.	Извођач-понуђач Запослени у објекту
Прикупљање, превоз и коначно одлагање дрвених прозора и врата	На локацији објекта и у њиховој близини	Визуелни надзор и провера дневника транспорта	Након што јавне комуналне службе прикупе и превезу отпад од старих дрвених прозора и врата	Како се не би остављао отпад на градилишту и како би се избегао утицај на животну средину и здравље корисника објекта.	Извођач-понуђач који треба да потпише уговор с компанијом лиценцираном за прикупљање, транспорт и уклањање отпада

<p>Потребно је потписати уговор са овлашћеним превозником отпада са азбестом.</p> <p>Потребно је потписати уговор с депонијом одабраном за пријем и коначно одлагање отпада са азбестом.</p>	<p>Пре почетка радова</p>	<p>Преглед уговора</p>	<p>Током сакупљања и превоза уклоњене кровне покривке и цеви</p> <p>Пре коначног одлагања уклоњене кровне покривке и цеви</p>	<p>Како би се осигурало да се према отпаду са азбестом односи у складу с домаћим прописима, међународним конвенцијама и најбољим доступним праксама.</p>	<p>Извођач-понуђач који треба да потпише уговор с предузећем овлашћеним за прикупљање и коначно одлагање отпада који садржи азбест. Одабрана депонија мора да има дозволу за пријем и коначно одлагање отпада коју издаје надлежно министарство.</p>
<p>Годишњи извештај о превозу и уклањању отпада</p>	<p>Локална самоуправа</p>	<p>Преглед документације – списак за идентификацију отпада</p>	<p>По завршетку уклањања, превоза и привременог уклањања и коначног уклањања свих врста отпада, укључујући отпад који садржи азбест</p>	<p>Како би се побољшало управљање отпадом и управљање опасним отпадом на локалном и државном нивоу.</p>	<p>Градначелник/Председник општине</p>
<p>Пројектна активност: Употребна фаза објекта</p>					

Квалитет воде за пиће	Пре почетка коришћења објекта, потребно је узети узорак воде из чесме, који треба да анализира овлашћена акредитована лабораторија.	Лабораторијска опрема за физичко-хемијску и микробиолошку анализу квалитета воде	Пре почетка рада објекта	Како би се корисницима објекта обезбедило снабдевање водом за пиће одговарајућег квалитета, како би се смањио ризик по здравље и ризик од зараза које се преносе водом.	Општинске службе Запослени у објекту Институт за јавно здравље
План противпожарне заштите	Пре почетка рада објекта	Преглед плана	На почетку рада објекта	Како би се сигурно спроводиле све мере противпожарне заштите.	Општински службеници: комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине Запослени у објекту
План за редовно и превентивно одржавање објекта	Пре почетка рада објекта	Преглед плана	На почетку рада објекта		Општински службеници: комунални инспектор и инспектор за заштиту животне средине Запослени у објекту

14. ИЗВЕШТАЈ О ЈАВНОЈ РАСПРАВИ

Овај одељак Плана биће допуњен после штампања, објављивања и јавне расправе.